

Womhaj Bóh!

Czytło 13.
31. mërza.

Lětnik 11.
1901.

Szerbiske njedzelske łopjenka.

Wudawaju ho' tozdu robotu w Smolerjez knihiciziscezerni w Budyschinje a hu tam dostacz sa sctwórtlětnu pschedpłatu 40 np.

Palmarum.

Mat. 21, 8. 9.

A wjele luda pscheczerasche swoju draštu na pucz; drusy pak rubachu halosy wot sctomow a sezelechu je na pucz. Tón lud pak, kiz prjedy a ja nim dzěsche, wolasche a dzěsche: „Hosianna temu synu Dawitowemu! Khwaleny budz, kiz pschindze w mjenje teho Knjesa! Hosianna we wyškosezi.“

Niz wěrnó, to běsche rjane powitanje, kotrež Knjesej Jesuše na Palmarum w Jerusaleme pschitowachu. Lubosnje je to k wohladanju bylo, jako zyle město jemu napschecziwo czehnjesche, so by jeho sa swojeho krala witalo, a wjele luda pak swoju draštu na pucz pscheczerasche, pak palmowe halosy psched nim sezelesche; lubosnje je wěseže klinežalo, jako wykaza byla swoje hosianna saspewasche a jemu napschecziwo wyklasche: Khwaleny budz, kiz pschindze w mjenje teho Knjesa! Ale ach, kak dolho trajesche, dha běsche wschitka sahorjenoscz nimo. Pjecz dnjow pozbizscho njeběsche wjazy žane „hosianna“ a žane „khwaleny budz, kiz pschindze w mjenje teho Knjesa!“ na Jerusalemskich hařach řhizjecz, dha wolasche tón řamřny lud: Prjecz i tym, řchizuj, řchizuj jeho. A to teho dla, dokelž Jesuř nochzysche kral po jich woli bycz. Wo kralu i czeřnjowej křonu na hłowje, kotryž běsche řam Pilatnřej rjeknył: „Moje kraleřtvo njeje wot teho řwěta,“ njechachu niczo wjedzecz, kralej, kiz by jich wot romřkeho knjesřtwa wuřwobodzil a Davidowy trón řařo

postajil a israelskemu ludej k nowej řwětnej mozy dopomhał, temu bychu pschiwřřali.

To wschitko pak je řo nam k řnamjenju řtało a je nam napsřřane k wuczbe. Hdyž widžimy, kak Jesuřa w Jerusaleme witařu a pschijeju, dha dyrřimy řo praischecz: Kak pschijemy my jeho? Pschetoz to dže dha je zyle potajřtvo řchescziřanřtwa, řo nimamy niczo dale cžinicž, dylki Jesuřa pschiječ. Jesuř je dar Boži řa naš řřecniřkow. „Tak jara je Bóh řwět lubował, řo wón řwojeho jenicžkeho narodzeneho řyna dał je, řo bychu wschitzy, kiz do njeho wěřja, řhubjeni njebyli, ale wěczne žiwjenje měli.“ Potajřim niczo dale řo wot naš nježada, hacž řo do Jesuřa wěřimy; wo tym wobřteři wěczne žiwjenje; a do Jesuřa wěřicz, njeje niczo druge hacž k njemu pschinez, jeho horjewřacz.

Cžinimy to? Wosřmjemy jeho horje? Hlajecze, dwojake cze nam Jesuř bycz: naš řwumóžnik a řbožnik — a to je to přenje a wostanje to přenje hacž do wěcznosczje, — ale pak tež naš řknjes a kral. „Řa wěřju, řo Jesuř řhryřtuř, wěczny Bóh wot Wóřza we wěcznosczji porodženy a tež wěrný cžłowjek wot knjeřny Marje narodženy, je mój řknjes.“ Hlaj, Jesuř je nam wot Boha řczinjeny niz jeno k wumóženju, ale tež k wuřwjeczenju. — Řnje to pořlednje pak ludzo radži řabudža. Hdyž řo řim předuje wo Jesuřu tym jehnjeczu Božim, kotrež je naš řhorosczje njeřto a řebi naš řbolosczje naložilo, řo by naš řwumóřlo, dobylo wot wschitkich řřecchow, wot řmjerče a cžertowskeje mozy, o, dha njemóža řo napsřřuchacz, dha

je jich jasn polny khwalenja: Gosiauna temu hymu Davi-
dowemu! Budź khwaleny, kiz pschidže w mjenje teho
Wótza! Hdyž pak ho na to pokazuje, jo chze tutón
wumóžnik tež nad nami kralowacž a nasche žiwjenje
šwjeczič a pschekrašnicž, dha šu bohuzel wušchi a wutrobny
šankujene. Temu sbóžniku „ja naš“ wyskaju napšcheciwo,
wo sbóžniku „w naš“ pak njerodža, A tola šmy hižo
wšchitzy jako schulste džeczi naruwki, jo njeje Žesuf naš
teho dla wumohl, jo bychmy šami šebi a šwētej čzim
wšchellšo živi byčž móhli, ale so bychmy šami jecho a
w jeho kralestwje pod nim živi byli a jemu šlužili we
wēcžnej prawdošči, njewinošči a sbóžnošči. — Potajkim
jeno tón čłowjet je Žesufa wopravdže pschijal, kiz je šo
dal psches njeho i Bohom šjednacž, jo ma mēr w šwojej
wutrobje, kotryž je wyschšchi, džyli wišitkón čłowšči
rošom, a kiz šo da nětko wot jeho ducha wodžicž, jo šmē
i Pawołom wušnacž: „Ja šym pak tola živy, niz pak ja,
ale Khrystuš je živy we mni. A ščtož nětk živy šym
w čžele, to šym živy we mērje do teho šyna Božeho,
kiz nje je lubowal a šo šam ša mije dal.“

Luba dušča, plačži to wot tebe? O, khwataj, jo
by hnadny čžaš nještomžila. Bjes Žesufa šy nješbožow-
na pschi wšchēm čžašnym šbožu, i Žesufom šy šbožowna
pschi wšchēm nješbožu. Žesuf je twój sbóžnik; pola njeho
je wērne šbože ša čžašnošč, pola njeho je šbožnošč ša
wēcžnošč.

Šamjeni.

Buczowanie po Božim pišnje

abo

tašte myšle nadeidžech, Bože šłowo čitajo.

Podawa šwērny čžitač „Pomhaj Bóh-a“.

1. Inhi Móšajšowe, 19. šlaw.

(Potracžowanje.)

IV. Šchtucžka 30—38. Lot pschēžndli šo pošdžišcho i Zoara
do hór, kotrež běšče do teho čžaša šazpil. Tam, šwaleni wot wšcheho
šwēta, mēnitej Lotowej džowzy, jo nihdy žaneho potomnika njedosta-
njetej; wonej napowitej šwojeho nana a i pjanym nanom šhrēšchitej
potom. Šłóđ tuteje šrawneje haniby štaj dwaj šynaj, Moab a
Amni, wótžaj Moabšich a Ammonišich. Tak běščaj tutaj
narodaj pschuwušnaj Šzraelskich. Wot wšcheho špocžatka hajachu
woni hrošne pohantwo, a tak běchu štrahny šušodža ša Boži
narod. Nasche šlawišny nam pokazju, šak wušly wonjazy běšče
hižo wušhód tuteju narodow, a hrēščnošč, tu šo šewjaza, jo
šymjo ša dalšche hrēchi. Tutón wušhód wot Lota běšče i pschi-
čžimu, šo nješmēžachju šo Šzraelskžy pošdžišcho tuteho kraja mozo-
wacž, šo pak mējachju Lotowi potomnikžy i Božej wušgady wušamntjeni
byčž, a šo jich David we wójnje šbi a šo mējachju jemu dan
plačicž.

A Lot, kotryž běšče se Šodomškim šahubjenjom šwoju
mandžellku a šwój štatof šhubiwšchi wšchón poraženy, wučēže
i Zoara a bydlešče na horje, hdyžž běšče jeho Wóh přejby hižo
čžyl domjeteč, se šwojimaž dwēmaj džowškomaj; pschetož wón šo
bojeteč, šo by dale w Zoarje woštal, dokelž mēnješče, šo móhl
Boži hñew šo tež na tute měšto šapalicž. W šamnišchich horach
běšče wjele jamow. Tak bydlešče Lot w jamje se šwojimaž
džowškomaj, šo njemēješče wobšhad se žanym čłowjekom.

Lot drje bē w Zoarje wobšhad, šak šo ludžo bórny šašo
i přjedawšchim hrēščnym hrošnoščam wrōčicžju, hdyžž běšče šo
přem šacžičēž tamneho žalofneho pšawka trochu rošlehal.

Duž džeteč štaršča šotra, kotražž běšče bjes dwēla naj-
pscheklepanišča a do Šodomškich hrēchow najšaplecženišča, i młóđšchej:
Naju nan je štary a počnje dženi a šlabišchi byčž; teho dla mamoj
šhwatač, čžemoj-li jeho i temu wuščž, wo čžimž tebi nanēšče
popowjēdam, a nětko šmój tu i nanom živi šamilitzy, šo je ša
naju šak, jako njeby žadny muž wjazy na šemi byl, kotryž móhl
šo i namaj wōženicž po wuščnju wšcheho šwēta. Žónišča je po-

wofana, jo by i macžerju byla; čžeho dla dyrbjačoj mój, kotrež
je wošud šak wo wšcho šjebal, tež teho powołanja šo šminyčž?

Šój, wopow naju nana, přjedy hacž lehnycž dže, i winom,
a hdyž je šo napity lehnyl, dži i njemu a lehn šo i njemu, jo
wot naju nana šymjo doštanjemoj a šo hašbu, šo džeczi nimamoj,
nješčž njetrjebamoj.

Žyle wopacžnje by bylo, čžej-li hrošnošč Lotowej džow-
tow i tym šamolwicž, jo mēnješchej, šo šu šo i Božim šudom
wšchitzy ludžo na wšchej šemi jahubili; šak wopacžnje by tajše jej
šamolwjenje bylo, by jeju pschēbytt w Zoarje dopošal. Bjes
dwēla štej na tajše myšle jenož psches to pschidžle, jo běchu
i nanom žyle žuly tu w kraju.

Lehnje šamolwjemy namjet šo młóđšchej wušzy jara špodobašče;
šak došchtej wonej tu šamu nōž, abo hižo tón šamy wječor,
šwojemu nanej wino pičž. A štaršča džēiče šo i šwojemu
nanej lehnycž; a dokelž běšče nan pjanu, dha wón to nješpity,
hdyž šo wona i njemu lehnu, ale mēnješče, šo ma šwoju mandžellku
pschi šebi, a tež, hdyž wona štaže, nješpity wón, šo je šjeban,
dokelž bē hnydom šašo šwoje pučže šča, dozpiwšchi, ščtož běšče
šebi žadala.

Wopomū tu tež, ščto nam Šalomon w šwojich pschidžlowach
wo winje piša.

Nješhadaj na wino, šo je šak čžerwjene, a w šchlešzy šak
čžane šo ša. Wono šladzy do ščije bēži; ale potom šuša, šak
šad, a šala, šak šmijza. Dha budžetej twojej wocži ša druhimi
žonami šladacž, a twoja wutroba wrōtne wēzy rēčecž, a budžēšch
šak tón, kiz špi na wječju šóđžineho štopa.

Psches tutón pschidžad čžyšče naš šwjaty duch napominacž,
šo bychmy štajnje na štraži štali; pschetož tam, hdyžž šmy naj-
mjenje wocžafowali, wšaku nam njewidomni nješchēčeljo šati.

(Potracžowanje.)

Powolanje, prawyščizjenje a šwjeczenie.

(Potracžowanje.)

Teho dla je njeprawje žadacž, šo dyrbi šóđžy wērny šchēčžijan
čžaš šwojeho wobrocžanja, wušprawňanja a noweho naroda
přajicž móž. Ššamo pohant wērje do Khrystuša pschidžedich
mōže šnauo móžnišče, hlušče šacžičēže, kotrež hižo wot powola-
žeje, pschihotowazeje hnadny došta, wot pošdžičich šacžičēšom,
hdyž w hnadže šamej šteji, šak malo rošdžicž, šo wothladajo wot
doštača šwjateje šchēčžizny žaneho wēštho šnamjenja ša pschēšhód
pschihotowazeje do wušprawňazeje a i nowa porodžazeje hnadny
nima. Pschēde wšchēm to wot šchēčžizjana plačži, kotryž hižo jako
džēčžo šwjatu šchēčžizny došlawšchi wot šchēčžizjanow wōbdaty
wotrošče a pak to, ščtož je w šwjatej šchēčžizny doštal, w čžichim,
pomašym, runomēnym potracžowanju rošwiva, pak wotšlad
w šchēčžizny doštaty šnauo šeta abo šēđžekati došho ležo wo-
šajiwšchi halke w pošdžnyh šetach šo jeho šašo pschima. Mōže
wšchak byčž, šo šo to ručže, na jene dobo štanje a, teho dla tež
do jeho wēdomnja a pomjatka šo šarje; mōže pak tež byčž, šo
šo to w pomašym rošwivanju wšlonja, šo i přjedawšchimi
šacžičēžemi i džēčžoznyh šet šmēšča a teho dla na žadny wēšty
wōtomit, hdyž je šo šapocžako, šo wrōčžo wješčž njemōže. Nimaj-li
teho šēđžu, štajiš-li šwoju wēštočž, šo w hnadže štejišch, niz na
Bože šlubjenje, ale na šwoje šacžowanie hnadny, mēra a radošče,
šak je ščžehwš tón, pak šo šadwēlušch, šeli šo žadane šacžicža wo-
wošlawaju, pak šo, šak Wēšley, nēšajti hlušchi šacžičēž šboža,
kotryž raš došlawšch, a to šnauo šajki, kotryž hiščeže i čžašej
pschihotowanja, i powołazej hnadže, šlufšča, šamowólinje ša roš-
šudny wōtomit wušprawňanja a noweho naroda džeržičch a wu-
dawajch a šak šbudženje a wobrocženje šmēšchēšch; pak šo šacžicža,
kotrež čžyl rad mēčž, šam špōšach šbudžowacž a i temu šamērej
wšchē mōžne šredki, dušchu rošhoricž, naložujech, šak to w metho-
dišnje a na hiščeže bóle rošwite wajchne w naštych wobrocžēšchich
přžowanjach šak mjenowaneje „Šeilsarmee“ šo pokazuje.

Šak roššudnje pschi tym woštanjemoj, šo šo wēštošč našcheho
šboža w našchich šacžicžach pytačž njemē, šak rajnje pak tež to
twjerdže džeržimž: šchēčžizjan ma wēštoščž, šo w šbožu a w hnadže
šteji. Romišto-katholška wučžba to přjē, a špišacžel romšteje
žpřwuje je raš wuprajil, šo by jeho w blištočžej čłowjeka, kotryž
přaji, šo je šwojeje šbóžnošče šebi wēšty, hroša pschēbēšmyša. Wšy
šatemu mužitej pomhacž njemōžemž, hdyž by pod šajkim wob-
šēščizjemž w blištočžej Pawola, Šetra, Šana hroju mēč; pschetož
i šlistow štych mužow wēmy, šo běchu šebi niz jenož šami teho

węści, so w hnadze steja, ale so mjadu to tež sa něšto, sčtož so pola tych křesćijanow, kotrymž pišachu, hamo wot so rošymy. Nomišta zhrtej ma swojce pšchicizny, cžeho dla křesćijanaj njedha t žanej wěstosćej pšchiciz dacz; wón by dže w tutej wěstosćej hamostatna wošoba był a njeby wjazy potrebnosće mēl, styškuiwoje so swojeje zyrkwoje, jeničkej rukowaŭki huady, a jeje kastojnstwom a wustajenjow dzeržec; wón by psches to, so je ham hebi swojeho šboža wěsty, i wotwišnosće t hamostatnosćej pšchiciz. kotruž staw romišteje zyrkwoje mēcz njekmē.

Alle runje cžim rašničho je Luther wot spocžatka hem wu-
sběhował, so wěrjazy křesćizian swojeho šboža hebi dyrbi wěsty
bycz, niz psches to, so wichi hebi ja wěstymi nashonjenjemi a
saczurwanjemi pyta, ale psches to, so kaž na staku twari a so
spuščeja na Bože ljubjenja a šubjenja psches słowo, křesćizianu
a wotkasanje jemu date, so dže hřesćizianaj huadny bycz a jeho
šbōžneho cžinicž Jesom křty: a dla. Potajkim niz w tym, so
hřesćiznik na hebie hamocho hlada a na to, sčtož něhdže jako wustuf
ducha a nashonjenje šboža pschi hebi widži, ale w tym, so na Božu
hnadu w křtyštu ruowanu a psches hředti huady jenotliwym
pschuwobroczenju hlada, sa ewangeliskeho křesćiziana wěstosć jeho
šboža leži.

(Potracžowanje.)

Cžłaji pjatt.

Něhiž cžęzi dočęrpjeny
Ze nēt na Golgatha;
Dolh hřecha saplaczeny
Wu psches šnjereč šbōžnita.

Rōnz ma wscha bōl a hrubosć,
Wschōn šmēch, wicho hanjenje;
Nēt křwata džakna lubosć
A křtysta žalbuje.

Now nowy jeho křnje
Po cžęitnym křowanju,
A lubosć byly byje
Tam i jerej želnosću.

Epi derje, křizžowany,
Po hōrkim cžęrpjenju!
Tvoj nadawł dofonjanu
Wē nam wschēm t dobyczu.

Tam rašchich jerow jažnosć
Nēt bōryh sabtyšchęzi,
A twojoh' Wōtza křažnosć
Cže s rowa wubudži.

Ach, mēl ty kōžto hlane
Tež w mojej wutrobje,
So tvoje jutry rjane
Tež mi šu žiwjenje!

Wyč potom i tobu křodžil,
Něhiž sa tobu šwōj njeh,
A so bych šbōžnosć křodžil,
Spēt i tobu do njebieh!

A. A. Fiedler.

Rusa wulka — pomož bliffa!

P o w j e d a n c z k o .

(Potracžowanje.)

6. Šbože rošje.

Dopoldnje bēšhe so bōryh mnyto, a macž a šyn njebēšchtaj
ani cžaka nadeschto, hebi wscho dopowjedacz, a wobaj bēšchtaj taf
šwjehelenaj, so sabuštaj, so wo wschēdne domište džela postaracz.
Hdyž swōn na zyrwi pšchupodnje jasnōni, a hdyž bēšhe cžab
wobjedowacz, dopomni so hatle Nēcžez macž, so wjekele hame
hlōdny žodł njespotaji. Dobežawšči do kudinje jatepi křęty, so
by jimat něšto nawarika. Njčheje njebē hornž do wōhujia šajila,
hdyž šwōncžt pschi křęžnych durjach jasnōni. Cžłowjek pšchidže
i cžęžkim korbon na křibječe; i korba wustupowachu wschelake
lube a šylne wonjenja a roščerjachu so po domežtu. Stajniwšči

korb na semju a ščahnywšči hebi cžapku psched Nēcžez macžerju
sarēča cžłowjek: „Wasch wotnajet pōščejele mje a da waš propycž,
so cžyła ras pohladacz, sčto stary młodženz w swojej kudinje
a swojej pinzy křowa.“

S korba wukładowašhe Nēcžez macž nētlo wchē mōžne
dobre jēže: poliwti, warjenja, mjašo a pječenje a škōncžnje tež
hiščeje bleiču wina, a bōryh bē Nēcžez blido i wubjernym
wobjedom křyte, kotryž macžeri a Šandrijeje wubjernje jeshōdža.

Šaj, woprawdže! taf jako dženska, njebēšhe jimaj sa dolhe
jeshōdžako. Wjehōla myšl, džakna wutroba a šprawna modlitwa
t Bohu šu najšlōdnišči pschidawł sa wobjed.

Pōpōldnju pšchidže tež wotnajet t nimaj na wopyt, a macž
a šyn, taf šbožownaj kaž bēšchtaj, njemōžeschtaj so jemu ani do-
džatowacz. Wōšebje pak bēšhe macž, kotraž pohnutu wot wot-
najerjowch dobrotow so jemu njemōžesche dodžatowacz.

„Sa dwaj mi tola! Lubšha mi žona!“ sarēča wotnajet
škōncžnje, „wy mje hiščeje na stare dny wohańbice, hdyž tajšje
malicžkošće dla telko rēčječe. Sa šym jestarjemy młodženz, nimam
nikoho na wchēm dalokim šwēče; ja budu wjehōly, jeli mi
špōžęječe, so drubdy na nētore hōdžinki šmēm t wam pšchiciz.
Hdyž stajnje a pschezo šamlutti šedžišch w swojej šwicžny, dha
je cži woprawdže lušto cžab bjes kōnza dolhi; ja dwaj mi tola!
taf šym so hultu žedžil, so bych nētolo nadeschot, i kotrymž mōłt
nētore kłowčka s lubosću porēčecž. Wēječe mje sa swojeho
pschecžela. Wjēs pschecželemi nima so nihdy a ženje wotlicžecž;
duž wdajęče so wschēch słowow, tutrež maja mi šwēdęječ wo
waschēj džakownosćej. Sa dwaj mi tola! šym wam wjazy džaka
dolžny, dylji wy mi. Sa šym lubaj a bohobojajnaj cžłowjekaj
nadeschot, a to mi wjele waži sa džęnšnišči cžab.“

Taf rēčješe wotnajet — dobročęet, a Nēcžez macž dyrbješhe
so šmuzięz a mjelčecž je swojej džakownosću. Pōšnywšči so
woprašcha so hōsč, hacž šmēl hebi w Nēcžez jstwe trubfu jažhlicž.
Šso wē, lubje rad jemu Nēcžez macž to dowoli. Wotnajet-
dobročęet japocža so nētlo wuprašchowacz, taf je so Nēcžezom
w przedawšchich lētach jeshlo. Na wscho wotnajet kōžšbowajšhe,
wōšebje tehdy, hdyž Nēcžez macž wo nanje powjedacz japocža,
tež ničžo njesamjeleča abo nētaf porjenišči, sčtož my hižo
šnajemy.

„Nēcžynna!“ sarēča wotnajet škōncžnje, „Wasch luby mandželst
je jawēječe wschęje cžęječe hōdny. Wy-li wōn jebal a wobšchidžęet
był, kaž mnošy na tutym štaženym šwēče, dha by tyžazy wjal a
a by i wulkim šamoženjom twōchnyl. To mje šwjehel, so je
i cžakom je šwojim pschekupstwom škōncžil a hiščeje něšto
pjenjēs wobthował. Wōn je bjes dwēla rošumny a mudry cžłowjek,
tutōn šujēs Nēcža. Alle sa dwaj mi tola! to nimam ja mudre,
so je so do Ameriki podal. Žona, mam sa to, so bē wajšha rada
mudrišcha, po nej mējesehe wo škožicž. We wōtžnym kraju by
dyrbjal woitacz, by dyrbjal s nowa, hdyž tež s malym, japocžecž;
i wulkim by tola šašo škōncžil. — — Rō — taf wschak nje-
mējesehe bycz, a Bože purče šu wschelake a špodžiwne. Šo je
Nēcžez nan njebohi, to ja nanihdy njewērju; pschetož, ja dwaj mi
tola! to by tola powjeseč hem dōschta. Čhžemy jenož dočafacz a
potom wobladacz. Napišam wam list do Ameriki, mam tam
umohich pschecželow, cži staremu pschecželej lubosć wopokazu, so
so trochu rošhladaja.“

„Alle, lubšha žona“, praji wotnajet na dobo s žyle druhim
hłōšom, špōšnawšči, so je Nēcžez macž wscha šrudna a poražena,
„ale, lubšha žona, rēčimy stajnje jenož wo Nēcžez nanu, kotryž
je daloko, a šapomnimy pōdla na to, sčtož je taf blifko: Wascheho
šynka Šandrija mēnju. Čhzu ras pohladacz, sčto je nawuknył.“

„Šyni so te mni, šynko!“ rjefny t Šandrijeje. „Šyni so
tu sa blido a powjedaj, sčto šy nawuknył.“

Šandrij so jačęerwjeni, tola ani s hańbu, ani s bojošęju.
Wōn mōžesche s prawdu prajicž, so je so derje prōzował. Tola,
hdyž so wotnajet tafle nahle t njemu wobroczi, bē so trochu
naštrōžil.

Ššydnymšči so sa blido pocža powjedacz, sčto bē nawuknył:
„Moji wučerjo šu mje licžicž, pišacz a cžitacz nawucžili,
hdyž bēch hiščeje maty“, powjedajšhe Šandrij. Potom šym šenje-
piš, stawimny a druge wučzene wēzy wuknył, a pōdla šaczanjšhe a
hřękšheje rēče šym tež italiku a franžowšku rēč nawuknył. Tež
wustęju so, kaž šym šam hižo powjedal, trochu na to, taf so
ptaczki wutřujaja, taf so drjemo wutęjuje, tež mōžu bēžecž, kaž
šajaz, šajheč jako wjewjerečka a pluwacz jako rřba.“

„Sa dwaj mi tola!“ jarjetny wotnajet, ty sy mi mudra hlowa. Chzu sy ras pschewdeczic, hacz sy wcho dokladnje nawuknyl.“

Nětko sapocza sy wotnajet Sandrija wuwoyraschowacz; Sandrij dyrbejsche licicz, swoje knihe pokasowacz, wotnajet praschese sy sa wicheń mōzuyim a hladajche stajnje a wjeselichy, czim dale s tutyń pruhowanjom potraczowajche. Sandrij bē pruhowanje se wšchej czelcju dofonjal, wotmolwjeseche khetš a wječe.

„Derje, jara derje!“ mēnjesche wotnajet stajnje. „Sy wcho pēnaje nawuknyl, hynlo. Ty sy pilny hōlz, i tebe nēšyto budže, jeli njejawrōczic do lēnich kolijow.“

(Potraczowanie.)

Wšchelake i bliska a i dalosa.

— Nowe shtwōrcz lēto sy sapocznje. Duž je tež nětko shtadnošč bebi nasche „Bombaj Bōh“ na nowe shtwōrcz lēto sfašacz. Lubi czitarjo sy prosheni, sy bychu swojich shtatych pscheczelow a šušodow na nasche njeđzelste kopjeno kedžblivnych czinik, kotrež dže jim dobre njeđzelste natwarjaze czitanje podawacz. „Bombaj Bōh“ mōže bebi kōždy pola knjaja duchowneho sfašacz.

— Wšched frōttim wot naž podata powjeseč, sy je sy Husczanjske zyrkwijnke wučerke město druhemu knjesej wučercej Gudže w Husz pschepodało, ma sy wuporjedžic, dokelž kn. Guda jemu posticjene město pschijal njeje. Duž budže sy najsterje to město w bližichim czaju wupisacz.

— Twar noweje železnicy i Wislopiz do Halschtrowa sy w bližichim czaju sapocznje. Nadžijomnje sy tež i twarom hjo wot hejma pschivoleneje železnicy i Wōsborka do Radworja sapocznje.

Pruhowanja na gymnastijach sy shtōczene. Tuty 1901 je jich 432 mōdženzow na 17 gymnastijach pruhowanje wobstało. S nich dže 207 prawisnistwo studowacz, 46 lēkacstwo, 37 duchownstwo, 30 do woještwa shtupi, 31 na rēče studuje atd. Nadpadaje je, sy je liczba tych, kiž prawisnistwo shtupuja, tak hynlje roška, sy nimale položju wšchitkich pruhowaných wučinija. Liczba na duchownstwo studowacych je khetō wotebjerata. Džiw to njeje, pscheto duchownika nusa je sy minyła a mōdži duchowni dyrbja dołho czatač, prijedy hacz sastojnstwo doštanu. Sdyž bejche prijedy w naschej herbstej Lužicy lēpje, je to tež jenož skoro sabyta bajša, sy herbsti duchowny khetšje sastojnstwo namata, dokelž na herbstich duchownych pobrachuje. Šserbzy duchowni w tu khwilu lēpich wuhladow hacz nēmizy nimaju. Je nětkole nēhdže 5 lēt, sy tež sy tu žaneho pschemēnjenja i najmještwa w Sakskej Lužicy stało njeje.

— Wo džiwonym wotšudže Božim pikaja i Bayerkeje. Bayerki knježet hwoj 801 narodny džet hujeczeche. Pschi tej shtadnošč w wobnadži wōn wukla liczbu khostanzow, kotřiž bechu i jastwu sajudženi. Mjes nimi bejche tež przedawiši woještvi wyschf, kiž bejche jebanštwa dla i doholētneju jastwu sajudženy. Wōn bejche czēžko shtoril. Dwaj mēhazaj mējesche hšcheže wotpotucžic. Duž pschuidže powjeseč jeho wobnadžjenja. Žeho mandželka po njeho pschuidže, a wonaj džēchtaj do hoščenza schalku khosteja wupieč. Mjes tym sy žona wšchelake wobštarašče, džēche won do zyrkwje. Zyrkej wopušczewiši jeho Boža ruczka jaja a wōn bejche hynđom morwy. Wobnadženje bejche jeho psched wumrjeczom w jastwoje wukhowało.

— Wrotne wjetowanje je bebi jako wopor žadalo. Pōdoplowy džēlaczet sy wjetowajche, sy sa hōbu litr palenza wupije. Wōn drje jōn wupi, ale pschi pōslednej trjepzy wōn i semi padže a bejche morwy. Žeho hšchyn njerosum bu pōshostany.

Bejče tač, sy wny dobyče došahnjecze.

1. Kor. 9, 24.

Mōdženiž, kotryž sy dajche wot czolmarja w czolnje psches schērofu rēlu pschewjeseč, sy džiwajche, sy tōn hamy i wopredta tač wyhōfo po rēzy pschi brjošy hōrje jēdžeche, wjele wysche teho mēštwa, na kotrež chyšche pschewjeleny hycž. Žako mōdženz swoje spōdžiwanje na tym wupraji, jemu czolmar wotmolwi: „Dobry czolmar dyrbi bebi ranje tač dobry kšcheczijan hwoj wotgōnjem tōnz pschezo wyschche stajicž, hewal spōdy njeho dojedže. Ženeho wōdy, druheho hwet dele czēri.“ Mōdženz spōšna, sy

ma nashonity muž prawje, a sy jemu i wutrobu sa dobru radu pōdžatowa, kotryž bejche dostal. — Šy-li ty kšcheczijan, žyly kšcheczijan, masch-li myšle na wēcznosč a sbožnosč, a sy tola žyly hrejebž hwetnich, hšchynnych žadoščzow a rosprōschenjow a budžsch jedny ras pschemo druyi wot nich naddēhany a w hwojim kšcheczijanskim žiwjenju došad shtorany — dopomni sy na dobru radu czolmarja: wotgōnjem tōnz prawje wyhōfo, sy spōdy njeho njepschuidžsch. — bež tač, sy dobyče doštanjesch. M. H.

Njeplacze nitomu kšocž se kšocžu.

(Rom. 12, 17.)

Sdyž sy prēnje kšcheczijanske wōhady wōtrje pschecžehachu, bejche wōhebe jedny pōhan, i mjenom Milas, kotryž je wukšēdži, jich pscheczelam pscheradži a wunaworjam kšcheczijansteje wery na tajle wšchnje i wēstaj hujerčji dopomha. Žeho žona jemu pōbla pomhase, taž wjele jeno mōžesche. Tutōn hjesbōžny czlowjek do wulkeje nasy i hubještwa pschuidže, tač sy dyrbejsche se hwojim žylym domom hōdu tradacz. Wōn ham na hujertnym tožu lēžesche. Duž wot njeho prijedy pschecžehani kšcheczijenjo dobrowōlne dary hromadžichu, a jemu pjenjesh a wšchelaku zyrōbu do jeho domu pōšlachu, sy by sy w swojej wulkej nasy nashycič mōht. Žako tōn kšcheczijan, kotryž w mjenje hwojeje gmejny dary hmitneje luboče pschijnesh, žona rjekny: „O wy bohojo, ty sy, jedny i tych, kotrychž hmy pschecžehaloj. Namaj, hwojimaj njepscheczelomaj, wy tajtu luboč wopokasnjecze?“ Šhory pat i bolosczemi czēla a dušche czēžko stonajche. Tōn kšcheczijan jeju i lubosnyimi hłowami trošchtowasche a na to khetžu wopušczē. Sdyž be wotšchōf, bejche zyle czicho w pōhanskim domje; jeno hujerčž kšchecžijan czlowjek stonajche a žalosežeche a jeho žona jedny ras pschemo druyi prajesche: „Šy to czi ludžo, kotrychž hwoj pschecžehaloj?“ Po nēkotrych dnjach Milas wumrje a bu pōhrejebany. Wjeczor tōn kšcheczijan jako do jeje domu pschuidže a wudowje nowe dary hmitneje luboče pschijnesh. Tēhdy wona na swoje woblōče padže a i hōrtimi a bolosnyimi hylsami sawōla: „O, mōj knježe, shtō dyrbju czinicz? a kač sy dyrbju džatowacz a kač dyrbju hwoj hrech pschitwēč?“ Duž tōn kšcheczijan ju sbeže a džesche: „Wēč do knjese Jeluzha, dha budžsch ty a twōj dom sbožny.“ A ta žōnsta bu se hwojim žylym domom wērzaja. Žeho dla jow spōšnaj, kač je prawe, shtōž japošchōf Pawōl praji: „Njeplacz nitomu kšocž se kšocžu; njedaj sy kšem pschewinycz, ale pschewin ty sy i dobrym.“

Nēšyto i rospominanju.

Dobry knjes, dobry wotrocž.

Šwērtny wotrocž, poklad w domje.

Wojak dyrbi wojowacz, sy mōht dobyč.

Deščezil semju plōdnu czini.

Gudanczka.

Šhtō ma w prēnich dnjach žiwjenja bēle mjaštō w brjudju, ale šōry czorny prōch?

[wawšpōžč]

Daliche dobrowōlne dary sa wōhe armeniske huroty:
Pacžeske džēči w Budyšchinku . . . . . 6 hr. 50 np.
W mjenje wōbohich hurotow praji wutrobnu džak
Gōlcz, redaktor.

„Bombaj Bōh“ njeje jenož pola knjesow duchownych, ale tež we wšchēch pschewdawarjach „Šserb. Nowin“ na wšach a w Budyšchinje dostacz. Na shtwōrcž lēta placzi wōn 40 np., jenočliwe czizpla sy sa 4 np. pschedawaju.